

Sayı : 43252159

Konu : Yazılı Soru Önergesi Cevabı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 10/10/2023 tarihli ve 43452547-120.07-1299779 sayılı yazınız.

Bursa Milletvekili Sayın Kayıhan PALA tarafından verilen “Ülkemizde görülen COVID-19 vakalarıyla ilgili çeşitli verilere ilişkin” 7/4992 sıra sayılı yazılı soru önergesinin cevabı ilişikte sunulmaktadır.

Arz ederim.

Dr. Fahrettin Koca
Sağlık Bakanı

Ek : Önerge cevabı

Bursa Milletvekili Sayın Kayıhan PALA tarafından verilen “Ülkemizde görülen COVID-19 vakalarıyla ilgili çeşitli verilere ilişkin” 7/4992 esas numaralı soru önergesinin cevabıdır:

COVID-19 pandemisinin başlamasının hemen öncesinde, Türkiye’de, Ulusal İnfluenza Pandemi Planı’nın güncellenmiş olması COVID-19 pandemisine güçlü bir yanıt vermek için önemli bir fırsat olmakla birlikte, Sağlık Bakanlığı maalesef İnfluenza Eylem Planını COVID-19 pandemisi için güçlü bir hazırlık planına dönüştürememiş, ülkemizde COVID-19 pandemisi iyi yönetilememiştir.

Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) 25 Mart 2020’de yayınladığı belgede COVID-19 hastalığı için standart olgu tanımını yapmış ve olgu ve ölüm kayıtları için farklı uluslararası kodun .2:COVID-19,(U07:COVID-19, virüs tanımlanmış, laboratuvar testi ile kesinleşmiş olgular ve U07.2: COVID-19, virüs tanımlanmamış, klinik-epidemiolojik tanı konular, olası olgular ve kuşkulu olgular) kullanılması gerektiğini belirtmiştir. DSÖ ayrıca 16 Nisan 2020’de ölüm nedeni COVID-19 olanlarda sertifikasyon ve sınıflandırma için uluslararası kurallara ilişkin rehberi yayınlamıştır. Ancak Sağlık Bakanlığı yalnızca moleküler yöntemlerle SARS-CoV-2 saptanan doğrulanmış olguları ve doğrulanmış ölümleri kamuoyuna açıklanmış; Türkiye’de klinik ve epidemiolojik olarak tanı konulan olgular ile olası/kuşkulu olgular ve bunlardan yaşamını yitirenlerle ilişkin herhangi bir veri açıklanmamıştır. Bunların yanı sıra doğrulanmış olgu ve ölümlerin yalnızca toplam sayısı açıklanmış yaş, cinsiyet, meslek, sosyal sınıf, ikamet edilen il, eşlik eden hastalık vb. herhangi bir epidemiolojik dağılım da raporlanmamıştır.

Dünya Sağlık Örgütü son olarak 29 Eylül 2023’te yayınladığı epidemiyoloji raporunda, COVID-19 pandemisinin halen devam ettiğini, Aralık 2019’dan bu yana dünya dünya çapında 770 milyondan fazla vaka ve 6,9 milyondan fazla ölüm kaydedildiğini ancak gerçek sayının daha yüksek olduğunun tahmin edildiğini açıklamıştır.

Dünya Sağlık Örgütü’nün bilimsel araştırma sonuçlarına dayanarak yaptığı açıklamada; COVID-19 aşılarının ciddi hastalıklara, hastaneye kaldırmaya ve ölüme karşı güçlü koruma sağladığına ve dünya çapında 13 milyarın üzerinde aşı dozu uygulandığına da vurgu yapılmıştır.

Bu bağlamda;

SORULAR:

1) Ulusal İnfluenza Eylem Planı, COVID-19 pandemisi için güçlü bir hazırlık planına neden dönüştürülemedi?

2) Ülkemizde COVID-19 tanı kodu olarak ne kullanılmıştır? Neden Dünya Sağlık Örgütü tarafından COVID-19 hastalığı için yayınlanan standart olgu kodları kullanılmamıştır?

3) Ülkemizde COVID-19 pandemisinin başlangıcından bugüne kadar laboratuvar testiyle doğrulanmış olgular dışında, klinik-epidemiolojik olarak tanı konulan

a. Toplam olası olgu sayısı nedir?

b. Toplam kuşkulu olgu sayısı nedir?

4) Ülkemizde COVID-19 pandemisinin başlangıcından bugüne kadar kayıtlara geçen olgu ve ölümlerin;

a. Yaş dağılımı nedir?

b. Cinsiyet dağılımı nedir?

c. Meslek dağılımı nedir?

d. Sosyal sınıf dağılımı nedir?

e. İkamet edilen il dağılımı nedir?

f. Eşlik eden hastalık dağılımı nedir?

5) COVID-19 pandemisi sürdüğü halde, Sağlık Bakanlığı COVID-19 hastalığı olgu sayısı ve ölüm sayısını yayınlamayı neden bırakmıştır?

6) Dünya Sağlık Örgütü, tüm şüpheli olguların standart olgu tanımlarına göre COVID-19 için test edilmesini önermektedir. Buna karşın Türkiye’nin test politikası neden yalnızca semptomu olanlara test yapılması olarak benimsenmiştir?

7) Türkiye’de 2020, 2021, 2022 ve 2023’ün ilk 9 ayında, aylara göre ortalama olarak günde bin kişi başına yapılan test sayısı nedir? Bin kişi başına test sayısının illere göre dağılımı nedir?

8) Dünya Sağlık Örgütü önerdiği halde, ülkemizde salgını kontrol altına almak ve kontrol altında tutmak amacıyla hızlı antijen testleri Sağlık Bakanlığı tarafından neden kullanıma alınmamıştır?

9) Nisan 2020’de Türkiye’de izole edilen SARS-Cov-2 virüsünün genetik yapısının incelenmesinde, COVID-19 hastalığına yol açan virüsün ağırlıklı olarak Suudi Arabistan ve İran kökenli olduğu anlaşılmıştır. Pandeminin ilk döneminde Umre’den dönen kişilerin kontrolsüz biçimde Türkiye’ye giriş yapmasına ve İran’dan ülkeye kontrolsüz geçişlere neden izin verilmiştir?

10) Ülkemizde bugüne kadar yapılan SARS-CoV-2 virüsü genetik analizi sayısı yıllara göre nedir? Ülkemizde dizi analizleri kaç merkezde yapılmaktadır? Pandeminin başlangıcından bugüne kadar SARS-CoV-2 virüsünün genetik yapısını ülkemizde de yaygın olarak incelemek ve raporlamak üzere dizi analizi yapacak kurumları bir araya getiren bir Türkiye Genetik Konsorsiyumu neden kurulmamıştır?

11) Pandemi sürmektedir ve omicronun alt varyantları eris, pi ve pirola bugünlerde bilim kamuoyunun gündemindedir. Ülkemizde bu varyantların son haftalarda görülme sıklığı nedir? COVID-19 tanısı ile hastaneye ve yoğun bakımlara yatışlarda Eylül ayında daha önceki aylara göre artış söz konusu mudur?

CEVAPLAR:

Bakanlığımızca COVID-19 ile ilgili dünyadaki gelişmeler ve hastalığın uluslararası yayılımı yakından takip edilmiş, Halk Sağlığı Genel Müdürlüğümüz bünyesindeki 7/24 esasına göre çalışan ekipler kurulmuştur. Akademisyenlerden destek alınarak COVID-19 Bilimsel Danışma Kurulu oluşturulmuştur. Dünya Sağlık Örgütü’nün önerileri ile eş zamanlı olarak gerekli önlemler alınarak hastalık şüphesi varlığında yapılması gerekenler belirlenmiştir. Hastalığa yönelik tanı, olası vakada uygulanacak prosedürler, korunma ve kontrol önlemleri ile ilgili rehberler hazırlanmıştır.

Bakanlığımız tarafından COVID-19 ile ilgili dünyadaki gelişmeler, yeni varyantlar ve etkileri yakından takip edilmektedir. Yeni varyantların hasta etme gücünün (virülansının) düşük olmasından dolayı ek tedbirler alma ihtiyacı bulunmamaktadır. Bakanlık olarak ölçütümüz herhangi bir varyant sebebiyle hastaneye yatanların sayısıdır ki buda çok düşüktür. Bağışıklama programlarımız bilimsel veriler ışığında yürütülmektedir.

Salgının etkisinin azalması, aşılamanın yaygınlaşması, toplumsal hayatı eskisine oranla daha az etkilemesi ile birlikte alınacak önlemlerin dünyada olduğu gibi ülkemizde de toplumun her noktasında kısıtlama şeklinde değil bireysel düzeyde uygulanması önem arz etmektedir

COVID-19 hastalığı ile ilgili verilere ve rehberlere Sağlık Bakanlığı resmi internet sitesinden (<https://covid19.saglik.gov.tr/>) erişilebilmektedir.

Göstermiş olduğunuz ilgiye teşekkür ederim.